

Ecologische beoordeling van nieuwbouwplannen te Boelensloane in gemeente Achtkarspelen

Doel	Toetsing van nieuwbouw huis en loods aan de Boelenswei 33 te Boelensloane in gemeente Achtkarspelen aan de vigerende wet- en regelgeving betreffende natuur.
Opdrachtgever	Dhr. J. Booi, Boelensloane
Referentie	Vries, E.W. de. 2010. Ecologische beoordeling van nieuwbouwplannen te Boelensloane in gemeente Achtkarspelen. A&W-notitie NWG-KAdiv10#5/v1. Altenburg & Wymenga bv, Feanwâlden.
Projectcode	NWG-KAdiv10#5
Status	Definitief
Datum	1 maart 2010
Projectleider	E.W. de Vries
Autorisatie	Goedgekeurd

Inhoud

1. Inleiding
2. Plannen
3. Gebiedsbescherming
4. Soortbescherming
5. Conclusies

Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek bv

Suderwei 2

Postbus 32, 9269 ZR Feanwâlden

tel. 0511 – 474764, fax 0511 – 472740

email info@altwym.nl

Foto 1.
Impressie van het plangebied vanaf de Boelenswei (foto A&W).

1. INLEIDING

De familie Booi bereidt de bouw voor van een huis en een loods aan de Boelenswei 33 te Boelenslaan. Op dit moment bevindt de planvorming zich in een fase van ontwikkeling en voorbereiding. De familie Booi heeft in dit kader aan Altenburg & Wymenga opdracht gegeven om een ecologische beoordeling uit te voeren, met als doel de plannen te toetsen aan de ecologische wet- en regelgeving.

Het doel van dit onderzoek een ecologische quickscan, waarin de effecten van de bouw van de woning en de loods worden beoordeeld in het kader van de vigerende natuurwetgeving. Dit betreft de Natuurbeschermingswet, de Nota Ruimte (Ecologische Hoofdstructuur) en de Flora- en faunawet. Indien van toepassing, worden aanbevelingen gedaan voor mitigatie en eventueel noodzakelijk aanvullend onderzoek.

Het onderzoek naar de aanwezigheid van relevante natuurwaarden is gebaseerd op twee benaderingswijzen. Ten eerste zijn recente bronnen geraadpleegd (verspreidingsatlassen, overzichtswerken, onderzoeksrapporten en websites) over de aanwezigheid van beschermde gebieden en soorten in en nabij het plangebied. Daarnaast is op 26 februari 2010 een oriënterend veldbezoek uitgevoerd, waarbij, gezien de tijd van het jaar, vooral is gelet op de mogelijkheden voor aanwezigheid van beschermde en/of kritische soorten.

Altenburg & Wymenga presenteert in deze notitie de resultaten van een onafhankelijk ecologisch onderzoek. Het onderzoek spreekt zich niet uit over de wenselijkheid van het onderhavige plan of een bepaalde ontwikkeling. Landschappelijke, archeologische of cultuurhistorische waarden komen niet aan de orde. Aan deze ecologische beoordeling kunnen geen rechten worden ontleend.

2. Situatieschets en plannen

Huidige situatie

Het plangebied is een perceel met een oppervlakte van ongeveer 2100 m² aan de Boelenswei 33 te Boelensloane in de gemeente Achtkarspelen. Het perceel ligt aan de rand van de bebouwde kom tussen twee percelen met woonhuizen en/of lichte industrie. Het gebied bestaat in de huidige situatie uit agrarisch grasland. Aan de oostzijde grenst het plangebied aan een smalle sloot, in het gebied is geen oppervlaktewater aanwezig. In het gebied is geen bebouwing en opgaande begroeiing aanwezig (m.u.v. een ca. 20 m lange ligusterhaag). Langs de noordelijke en oostelijke rand van het gebied is recent een aantal Zwarte elzen gekapt.

Inrichtingsplan

Het plangebied heeft momenteel een agrarische bestemming. Op het perceel wordt de bouw van een woonhuis (ca. 160 m²) en een loods (ca. 200 m²) beoogd. Hiervoor is een wijziging van het bestemmingsplan noodzakelijk. Voor de bouw van het huis en de loods worden geen werkzaamheden uitgevoerd aan de sloot en opgaande begroeiing.

3. GEBIEDSBESCHERMING

Natuurbeschermingswet

Het plangebied ligt niet binnen een gebied dat beschermd is volgens de Natuurbeschermingswet. De dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden zijn 'Alde Feanen', 'Wijnjeterper Schar' en 'Bakkeveense Duinen' (www.minlnv.nl). Deze gebieden liggen alle drie op minimaal ongeveer 10 km afstand van het plangebied. Deze gebieden zijn aangewezen voor een groot aantal natuurwaarden (habitats en soorten), waarvoor in de (ontwerp)aanwijzingsbesluiten instandhoudingsdoelen zijn opgesteld.

Vanwege de relatief grote afstand tot het plangebied, het gebruik van tussenliggende gebied en de beperkte aard en omvang van de ingreep, kan worden geconcludeerd dat deze gebieden en hun aangewezen natuurwaarden buiten de invloedssfeer van de beoogde ingreep liggen.

Omdat de beoogde herinrichting geen (significant) negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden veroorzaakt, stuit deze niet op bezwaren vanuit de Natuurbeschermingswet.

Ecologische Hoofdstructuur

Het plangebied maakt geen onderdeel uit van de Provinciale Ecologische Hoofdstructuur (PEHS). De meest nabijgelegen onderdelen van de PEHS zijn De Leien en haar oevers (www.fryslan.nl) en Polder de Kale Weg ten noorden van Opende (www.groningen.nl). Deze gebieden liggen beide op ongeveer 4 km afstand van het plangebied.

Gezien de afstand en het gebruik van het tussenliggende gebied, worden als gevolg van de beoogde ingreep geen negatieve effecten verwacht op de PEHS en de wezenlijke waarden daarvan. De plannen stuiten daarom niet op bezwaren vanuit de regelgeving omtrent de PEHS.

Overige vormen van gebiedsbescherming

Behalve de hierboven beschreven wet- en regelgeving kunnen gebieden ook worden beschermd ten aanzien van natuurwaarden via andere regelgeving, bijvoorbeeld het Streekplan of bestemmingsplan. Het plangebied en de directe omgeving zijn niet beschermd door overige vormen van gebiedsbescherming.

4. SOORTBESCHERMING

Algemeen

Door de ligging aan de rand van de bebouwde kom en het huidige karakter van het plangebied, heeft het terrein weinig tot geen waarde voor wettelijk beschermde en/of zeldzame soorten. Gezien de aanwezige terreinkenmerken en waarnemingen uit het verleden, moet echter rekening worden gehouden met de aanwezigheid van beschermde soorten uit de volgende soortgroepen:

- Amfibieën
- Vogels
- Vleermuizen
- Overige zoogdiersoorten

Op basis van de ligging van het plangebied, de aanwezige biotopen en de aard van de herinrichting, is het niet waarschijnlijk dat wettelijk beschermde soorten uit andere soortgroepen dan de bovengenoemde beïnvloed worden.

NIET-RELEVANTE SOORTGROEPEN

Planten

Het plangebied is in de huidige situatie een soortenarm agrarisch grasveld. Onder dergelijke omstandigheden worden geen wettelijk beschermde en/of kritische plantensoorten verwacht.

Ongewervelde diersoorten

Gezien de verspreidingsgegevens en het ontbreken van belangrijke ecologische randvoorwaarden, zoals geschikt voortplantingswater voor beschermde libellen en waardplanten voor beschermde dagvlinders, worden in het plangebied geen wettelijk beschermde ongewervelde diersoorten verwacht (De Bruyne 2004, Kalkman 2004, Peeters *et al.* 2004, Timmermans *et al.* 2004, Bos *et al.* 2006, EIS-Nederland *et al.* 2007, Bouwman *et al.* 2008).

Vissen

Vanwege het ontbreken van oppervlaktewater in het plangebied en het feit dat er geen werkzaamheden aan de aangrenzende sloot worden uitgevoerd, worden geen negatieve effecten op (wettelijk beschermde) vissen verwacht.

Reptielen

In de omgeving van het plangebied zijn vrijwel geen waarnemingen bekend van reptielen (Creemers & Van Delft (red.) 2009). Bovendien is het plangebied door de ligging en het ontbreken van structuurrijke vegetatie ongeschikt als leefgebied voor reptielen. Deze soortgroep wordt hier dan ook niet verwacht.

Samenvattend

Op basis van het bovenstaande kan worden geconcludeerd dat de bouw van het woonhuis en de loods geen conflict veroorzaken met de Flora- en faunawet ten aanzien van planten, ongewervelde diersoorten, vissen en reptielen.

RELEVANTE SOORTGROEPEN

Amfibieën

In de omgeving van het plangebied komen de licht beschermde Kleine waterslamander, Gewone pad, Bruine kikker en Meerkikker voor. Middelzwaar en zwaar beschermde amfibieën komen niet voor in de omgeving (Digitale Natuuratlas Fryslân, Creemers & Van Delft (red.) 2009).

Het plangebied heeft door het ontbreken van oppervlaktewater en opgaande begroeiing weinig te bieden voor amfibieën als het gaat om voortplanting of overwintering. Het is echter niet uitgesloten dat het plangebied deel uitmaakt van het foerageergebied van een of meer van de bovengenoemde licht beschermde amfibieënsoorten.

Door de herinrichting van het plangebied gaat mogelijk een deel van het foerageergebied van enkele licht beschermde amfibieën verloren. In de omgeving van het plangebied is voldoende alternatief foerageergebied aanwezig. Bovendien geldt voor licht beschermde soorten een algehele vrijstelling van het overtreden van enkele verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet bij projecten in het kader van ruimtelijke ontwikkeling. De beoogde herinrichting veroorzaakt om deze redenen geen conflicten met de Flora- en faunawet ten aanzien van amfibieën.

Vogels

Doordat in het plangebied vrijwel geen opgaande begroeiing aanwezig is, zijn hier weinig mogelijkheden voor broedende vogels. In de (directe) omgeving van het plangebied zullen vooral broedvogels voorkomen die karakteristiek zijn voor dorpen en parken, zoals Merel, Heggenmus, Vink, Winterkoning en Koolmees.

Bij werkzaamheden moet volgens de Flora- en faunawet rekening worden gehouden met het broedseizoen van vogels. De Flora- en faunawet kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het gaat erom of er een broedgeval is, dat verstoord kan worden. Verstoring van broedgevallen is niet toegestaan vanuit de Flora- en faunawet en hiervoor wordt in principe ook geen ontheffing verleend.

Er zijn verschillende mogelijkheden om conflicten met de Flora- en faunawet ten aanzien van broedende vogels te voorkomen. Werkzaamheden buiten het broedseizoen uitvoeren, is de meest zekere optie. Een alternatief is om werkzaamheden voor aanvang van het broedseizoen te beginnen, zodat broedpogingen in het werkgebied achterwege blijven door de verstoring tijdens de werkzaamheden. Mochten er toch vogels tot broeden komen en door de werkzaamheden worden verstoord, dan is er een conflict met de Flora- en faunawet en moeten de werkzaamheden gestaakt worden tot na de broedperiode. Dit kan worden voorkomen door geen geschikte plaatsen voor nesten te creëren tijdens de werkzaamheden, door bijvoorbeeld zandhopen of snoeihout niet dagenlang te laten liggen in het broedseizoen.

Buiten het broedseizoen vallen de meeste nestplaatsen niet onder de bescherming van de Flora- en faunawet, maar een aantal vogelsoorten maakt gedurende het gehele jaar gebruik van de nestplaats of keert jaarlijks terug op dezelfde plaats. Hun nesten en de functionele leefomgeving daarvan worden daarom het gehele jaar beschermd. Vanaf 26 augustus 2009 geldt een aangepaste lijst van jaarrond beschermde vogelnesten, die indicatief is en niet uitputtend. De soorten die op deze lijst staan, worden niet binnen het plangebied verwacht of worden niet beïnvloed door de herinrichting.

Samenvattend

De beoogde herinrichting van het plangebied veroorzaakt geen conflicten met de Flora- en faunawet ten aanzien van vogels, mits verstoring van broedende vogels en hun nesten wordt voorkomen. Hierboven is beschreven hoe aan deze voorwaarde kan worden voldaan.

Vleermuizen

Alle in Nederland voorkomende vleermuissoorten zijn zwaar beschermd door de Flora- en faunawet en zijn vermeld in tabel 3 en in Bijlage IV van de Habitatrictlijn. Voor deze soorten geldt sinds 26 augustus 2009, dat een ontheffing op basis van het wettelijke belang 'Ruimtelijke ontwikkeling' niet meer wordt verleend. Bij mogelijke conflicten met de Flora- en faunawet moeten daarom zoveel mogelijk maatregelen worden getroffen om negatieve effecten tegen te gaan. Om deze redenen wordt aan vleermuizen een aparte paragraaf besteed, de overige zoogdiersoorten komen in de volgende paragraaf aan bod.

Volgens de verspreidingsgegevens van vleermuizen in Fryslân (Vos (red.) 2007, Digitale Natuuratlas Fryslân) komen in de omgeving van het plangebied acht soorten vleermuizen voor. Deze zijn: Baardvleermuis, Watervleermuis, Meervleermuis, Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis, Laatvlieger, Rosse vleermuis en Grootoorvleermuis.

Voor vleermuizen zijn drie onderdelen van het leefgebied te onderscheiden die van groot belang zijn voor de functionaliteit van het leefgebied. Deze zijn: verblijfplaatsen, foerageergebieden en vliegroutes. Hieronder worden deze drie elementen besproken.

Verblijfplaatsen

In het plangebied zijn geen verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig, omdat er geen bebouwing is en ook geen bomen staan die hiervoor geschikt zijn.

Foerageergebied

Het plangebied is in principe geschikt als foerageergebied voor een aantal van de bovengenoemde vleermuissoorten. Voor de Watervleermuis, Meervleermuis en Rosse vleermuis is het plangebied minder geschikt als foerageergebied, omdat deze soorten voornamelijk in waterrijke gebieden jagen. Door de herinrichting van het plangebied wordt mogelijk een klein deel van het foerageergebied van enkele vleermuissoorten minder geschikt. Voor de betreffende soorten is in de omgeving ruim voldoende alternatief foerageergebied aanwezig en bereikbaar, zodat de functionaliteit van het leefgebied niet in gevaar zal komen. Om deze reden veroorzaakt de beoogde herinrichting geen conflict met de Flora- en faunawet ten aanzien van het foerageergebied van vleermuizen.

Vliegroutes

Bij verplaatsingen tussen verblijfplaats en foerageergebied maken vleermuizen gebruik van lijnvormige landschapselementen om zich te oriënteren, zoals bomenrijen en watergangen. Dergelijke structuren zijn in het plangebied, op de perceelsgrenzen na, niet aanwezig en het is daarom onwaarschijnlijk dat het plangebied onderdeel uitmaakt van vliegroutes van vleermuizen.

Samenvattend

Op grond van het bovenstaande kan worden geconcludeerd, dat de beoogde herinrichting geen conflict veroorzaakt met de Flora- en faunawet ten aanzien van vleermuizen.

Overige zoogdiersoorten

In de omgeving van het plangebied zijn waarnemingen bekend van de zwaar beschermde Waterspitsmuis, de middelzwaar beschermde Steenmarter en enkele licht beschermde

zoogdiersoorten, zoals Mol, Egel, Haas, Bunzing en een aantal (spits)muisensoorten (Vos (red.) 2007).

De Waterspitsmuis is een soort die voorkomt langs natte oevers met een sterk ontwikkelde kruidlaag (Lange *et al.* 2003). Een dergelijk biotoop is in het plangebied niet aanwezig en deze soort wordt hier dan ook niet verwacht.

Mogelijk maakt het plangebied deel uit van het foerageergebied van de middelzwaar beschermde Steenmarter. Binnen het plangebied worden geen verblijfplaatsen van deze soort verwacht door het ontbreken van bebouwing en opgaande begroeiing. De beoogde herinrichting tast mogelijk een klein deel van het foerageergebied van Steenmarter aan. Er is echter voldoende alternatief foerageergebied in de omgeving aanwezig om de functionaliteit van het leefgebied te waarborgen. Om deze reden veroorzaakt de beoogde herinrichting geen conflict met de Flora- en faunawet ten aanzien van Steenmarter.

Het plangebied maakt waarschijnlijk deel uit van het leefgebied van enkele licht beschermde zoogdiersoorten, zoals Egel, Mol en verscheidene (spits)muisensoorten. Door de beoogde herinrichting wordt een deel van het leefgebied van de betreffende soorten aangetast. In de omgeving is echter voldoende alternatief leefgebied voor deze soorten beschikbaar. Bovendien zal het plangebied na voltooiing van de herinrichtingwerkzaamheden gedeeltelijk weer beschikbaar zijn. Voor de verstoring van licht beschermde soorten geldt bij ruimtelijke ontwikkelingen bovendien een vrijstellingsregeling van enkele verbodsbepalingen in de Flora- en faunawet. De beoogde herinrichting veroorzaakt om deze redenen geen conflict met de Flora- en faunawet ten aanzien van licht beschermde zoogdieren.

Samenvattend

Vanwege het bovenstaande kan worden geconcludeerd, dat de beoogde herinrichting geen conflict met de Flora- en faunawet veroorzaakt ten aanzien van de 'overige zoogdiersoorten'.

5. CONCLUSIES

Uit het bovenstaande kunnen de volgende conclusies worden getrokken:

1. De beoogde herinrichting veroorzaakt geen conflicten met de wet- en regelgeving ten aanzien van gebiedsbescherming (Natuurbeschermingswet, (Provinciale) Ecologische Hoofdstructuur en overige regelgeving ten aanzien van gebiedsbescherming).
2. De beoogde herinrichting veroorzaakt geen conflict met de Flora- en faunawet, mits wordt voldaan aan de voorwaarde, dat verstoring van broedende vogels en hun nesten wordt voorkomen.

LITERATUUR

- Bos, F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhof, De Vlinderstichting, 2006. De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea. Papilionoidea. Nederlandse Fauna 7. Leiden. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey Nederland.
- Bouwman, J.H., V.J. Kalkman, G. Abbingh, E.P. de Boer, R.P.G. Geraeds, D. Groenendijk, R. Ketelaar, R. Manger & T. Termaat 2008. Een actualisatie van de verspreiding van de Nederlandse libellen. *Brachytron*, jaargang 11(2), augustus 2008. Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, Heteren.
- Bruyne, R. de 2004. Nauwe korfslak *Vertigo angustior* Jeffreys 1830, gebaseerd op gegevens tot het jaar 2002. EIS Nederland, www.naturalis.nl/eis
- EIS-Nederland, De Vlinderstichting & Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie 2007. Waarnemingenverslag dagvlinders, libellen en sprinkhanen. EIS-Nederland, Leiden/ De Vlinderstichting, Wageningen/ Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, Assen.
- Creemers, R. & J. van Delft (redactie) 2009. Amfibieën en reptielen van Nederland, Nederlandse fauna 9, Stichting RAVON, Nijmegen.
- Kalkman, V.J. 2004. Zeggekorfslak *Vertigo moulinsiana* (Dupuy, 1849). –EIS-Nederland, www.naturalis.nl/eis
- Lange, R., P. Twisk, A. van Winden & A. van Diepenbeek 2003. Zoogdieren van West-Europa. Stichting Uitgeverij Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging KNNV, Utrecht.
- Peeters, T.M.J., C. van Achterberg, W.R.B. Heitmans, W.F. Klein, V. Lefeber, A.J. van Loon, A.A. Mabelis, H. Nieuwenhuijsen, M. Reemer, J. de Rond, J. Smit, H.H.W. Velthuis, 2004 De wespen en mieren van Nederland (Hymenoptera: Aculeata. – Nederlandse Fauna 6. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, Leiden, KNNV Uitgeverij, Utrecht & European Invertebrate Survey- Nederland, Leiden.
- Timmermans, G., R. Lipmann, M. Melchers, H. Holsteijn 2004. De Gewone rivierkreeft *Astacus astacus* (Linnaeus, 1758). EIS-Nederland, www.naturalis.nl/eis.
- Vos, S. (redactie) 2007. Werkatlas Zoogdieren in Fryslân – verspreiding 1990-2006. Provincie Fryslân, Leeuwarden.

Geraadpleegde internetsites

- Digitale Natuuratlas Fryslan:
<http://www.fryslan.nl/binfo4/atlasnatuur/geoportaal.html?atlas=milieu&kaart=dna>
- www.fryslan.nl
- www.minlnv.nl/natura2000
- www.groningen.nl

